

Årsberetning 2019

BRAND & REDNING SØNDERJYLLAND

Brand & Redning Sønderjylland Årsrapport 2019

Redaktion

Beredskabsdirektør Lars Møldrup (ansv. redaktør)
Attrakt Kommunikation

Layout

HeiDesign

Tryk

Tinglev Bogtrykkeri
Oplag: 300 eksemplarer

Fotos

Brand & Redning Sønderjylland, Bergfoto.dk, Beredskabsstyrelsen Sydjylland, m.fl.

Forsidebillede

Storbrand i et plastoplag i Tinglev

www.brsj.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	4	Kort over brandstationerne	13
Beredskabskommissionen 2018-2021	5	Sådan oplevede de frivillige brandværn 2019.....	14-17
2019 i billeder og tal	6-7	Projekt Beredskab Uden Grænser 2.0	18-19
Operative ledere får flere strategiske kompetencer	8-9	Brigadechef fra Beredskabsstyrelsen Syddjylland værdsætter samarbejdet.....	20-21
Der er run på uddannelsesafdelingen året rundt.....	10-11	Organisationsdiagram	22
Forebyggelsesprojekter griber om sig	12	Kort og godt om BRSJ	23

FORORD

Nærheden er vores store styrke

Den sønderjyske model med et tæt net af frivillige brandværn og 950 frivillige brandfolk kan noget helt unikt. Den bidrager til tryghed, nærhed, medejerskab og sammenhængskraft i de enkelte lokalsamfund og i vores landsdel.

Vi sønderjyder ved godt, at vores model er unik. Men nu er det illustreret i den robusthedsanalyse af de kommunale redningsberedskaber, som ministeriet offentliggjorde før jul. Her er Brand & Redning Sønderjylland et af de beredskaber med størst nærhed til borgerne.

Det gør mig naturligvis glad. Men det forpligter også alle til at blive ved med at yde en topprofessionel indsats og altid søge samarbejdet.

I Beredskabskommissionen mærker vi tydeligt, at den samlede organisation har rigtig godt fat i både det interne samarbejde og samarbejdet med diverse partnere fra Beredskabsstyrelsen, Forsvaret, kommunerne, erhvervslivet og tyske beredskabsorganisationer.

Det er nemlig en anden altafgørende styrke, som vores nærhed bidrager til: Tætte og tillidsfulde samarbejdsrelationer.

Den sønderjyske beredskabsmodel er en succes. Men den er forankret i samarbejdets kunst. Og det kræver, at de enkelte beredskaber, stationer og værn bliver ved med at have fokus på helheden og fællesskabet. Det gør I godt og det skal I fortsætte med.

Skal den sønderjyske beredskabsmodel bestå fremover, kræver det også nye frivillige kræfter. Jeg ved, der bliver lagt store kræfter i rekruttering af nye frivillige brandfolk. Og jeg glæder mig over, hver gang det lykkes.

Men det kræver også, at borgerne i de enkelte lokalsamfund har tid, lyst og mulighed for at tage dette medejerskab til trygheden i Sønderjylland. Og det kræver igen, at virksomhederne i lokalsamfundene giver deres medarbejdere, der er frivillige brandfolk, de bedst mulige muligheder for at tage til udrykning i arbejdstiden.

Den sønderjyske beredskabsmodel er et fælles ansvar.

Tak for samarbejdet og velviljen i 2019 til alle frivillige brandfolk, deres familier, fastansatte beredskabsmedarbejdere, samarbejdspartnere, ejerkommuner, virksomheder, foreninger og fonde.

Henrik Frandsen

Formand for Beredskabskommissionen

Beredskabskommissionen 2018-2021

Beredskabskommissionen er bestyrelsen for Brand & Redning Sønderjylland. Den består af følgende medlemmer:

Haderslev Kommune

- Borgmester Hans Peter Geil
- Kommunalbestyrelsesmedlem Søren Rishøj Jakobsen
- Kommunalbestyrelsesmedlem Janni Pohl
- Brandkaptajn Kristian Jochimsen
- Brandkaptajn Lars Damkjær (observatør uden stemmeret)

Tønder Kommune

- Borgmester Henrik Frandsen (Formand)
- Kommunalbestyrelsesmedlem Bo Jessen
- Kommunalbestyrelsesmedlem Eike Albrechtsen

- Brandkaptajn Brian Severin
- Brandkaptajn Kim Clausen (observatør uden stemmeret)

Aabenraa Kommune

- Borgmester Thomas Andresen (Næstformand)
- Kommunalbestyrelsesmedlem Kim Brandt
- Kommunalbestyrelsesmedlem Søren Frederiksen
- Brandkaptajn Tommy Riisgaard
- Brandkaptajn Ib Schmidt (observatør uden stemmeret)

Andre medlemmer

- Politidirektøren for Syd- og Sønderjyllands Politi eller dennes stedfortræder
- Kredsleder Dorte Jensen (observatør uden stemmeret)

Vi sætter kursen med vision og værdier

Når jeg kigger tilbage på 2019, bliver jeg stolt over de milepæle, vi har nået. Og når jeg kigger ind i 2020, ser jeg nye milepæle og muligheder, som vi skal nå sammen.

Vi er en organisation, der løbende bliver udfordret af indsatser som ikke er planlagt på forhånd: Nogle er kendte, andre har vi forudset, men nogle ser vi for første gang. Det skaber en konstant puls og en hverdag, hvor både plan A og plan B kan være den rigtige.

I 2019 fik vi lagt gode spor ud i form af vores værdigrundlag: Det bygger på et fundament af Ordentlighed, Omhu og Omtanke i alle vores handlinger. Og vi handler gerne: Vi tør godt prøve noget nyt for ad den vej at blive klogere.

Vi har også fået rammen på plads til visionen og missionen for Brand og Redning Sønderjylland – en proces der har involveret de frivillige, den politiske del af kommissionen og naturligvis medarbejderne. Resultatet fremlægges for kommissionen i marts og derefter bliver der sat gang i de elementer, der skal sikre, at de gode ord omsættes til handlinger, der gavner Brand & Redning Sønderjylland samlet set.

Jeg ser frem til det, vi sammen skal løfte i 2020. Vi er privilegeret af et fundament, som har evnen og viljen. Det skal vi omsætte til størst mulig tryghed og sikkerhed for borgerne, besøgende og erhvervs livet i vores virkeområde. I Brand & Redning Sønderjylland skal vi konstant have den større sag for øjet - trygheden og visheden om et styrket beredskab. Vi vil samarbejde med alle, der har dette for øje.

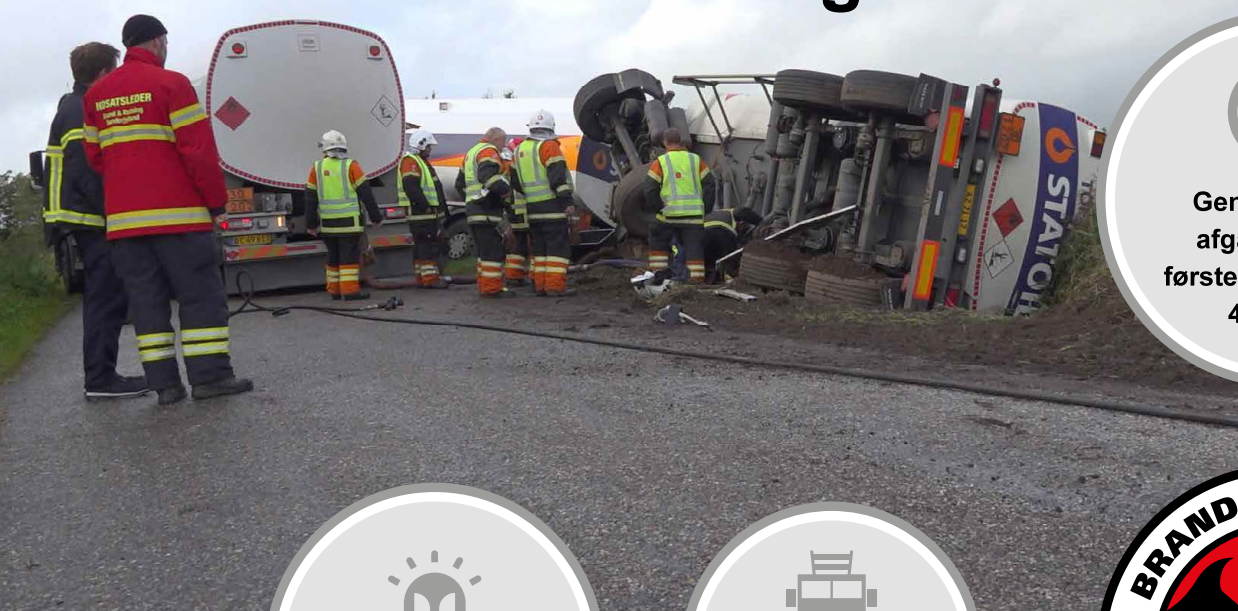

Jeg vil naturligvis gå foran, med fokus på følgeskabet. Det kræver samarbejdets kunst og det kræver, at vi alle ser på helheden fremfor på os selv. Det gør I godt i dag og det skal I forsætte med.

Vi lykkes bedst sammen, når vi alle bakker op om fællesskabet.

Lars Møldrup
Beredskabsdirektør

2019 i tal og billeder

Gennemsnitlig
afgangstid for
førsteudrykningen:
4,33 min.

1207 udrykninger
i alt

103 redninger

721 brande

195 miljø-indsatser

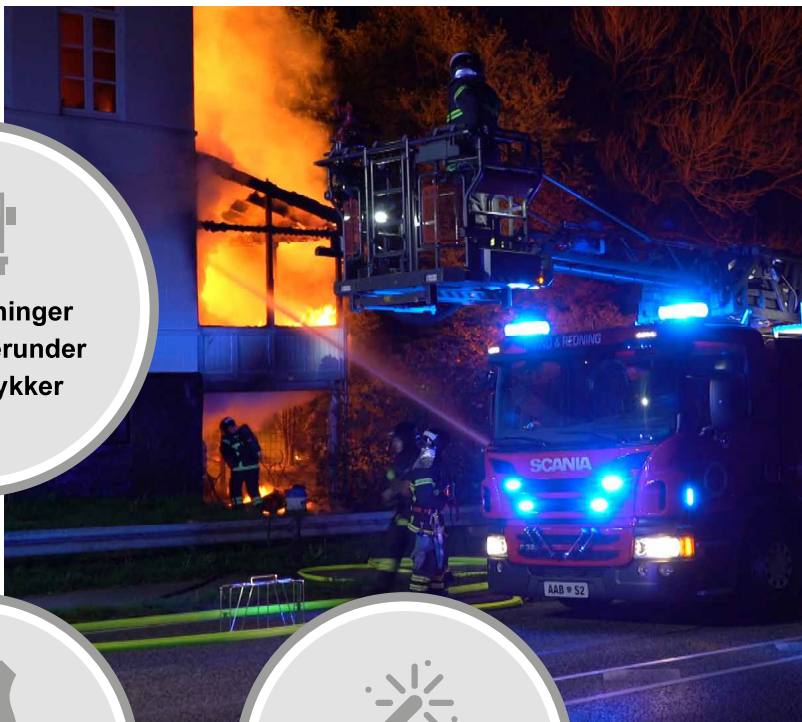
188 udrykninger til andet, herunder vejrligsulykker

1080 gennemførte brandsyn

40 gennemførte fyrværkeritilsyn

365 tilladelser til overnatninger

Operative ledere får flere strategiske kompetencer

Vi lever i en tid med stor kompleksitet og et omskifteligt risikobillede, der bliver påvirket af både globale og lokale forandringer. Derfor er det mere end nogensinde vigtigt, at beredskabets kompetencer følger med kompleksiteten.

” Vi oplever klimarelaterede hændelser, der udfordrer vores strategiske kompetencer. Ét år oplever vi en lang tørke med mange naturbrande og udrykninger, det næste år er det skybrud og oversvømmelser, vi har travlt med. Oven i

det kommer de komplekse indsatser, når ulykker og hændelser sker samtidigt. For eksempel når vi oplever et kemikalieudslip på en havn samtidig med, at en tankvogn vælter på motorvejen. Den virkelighed stiller større krav til kompetencerne i organisationen. Både hos indsatslederne og hos brandfolkene, siger operativ chef, Torben Groos.

Krisestyringskompetencer

Derfor har den operative afdeling forstærket sit fokus på at udvikle organisationens strategiske kompetencer.

” I 2019 gik vi i gang med at udvikle indsatsledernes krisestyringskompetencer. Vi har indfaset et konkret koncept, hvor vi løbende evaluerer de komplekse indsatser på en måde, så alle indsatsledere kan lære noget af dem. Det er ikke en fejlfindingsøvelse, men en erfaringsdeling, der foregår med en positiv tilgang, forklarer Torben Groos.

Vision giver retning

Vi har opbygget en stærkere organisation omkring vores operative indsatser og planlægningen af disse. Hvilket både handler om effektivt materiel og i høj grad også handler om omtanke og sikre indsatser.

” I den sammenhæng er det også rigtig vigtigt, at vi får understøttet de strategiske spor i Brand & Redning Sønderjylland. Det vil give en klar forventningsafstemning og en fælles retning for alle i organisationen, der udøver ledelse, siger Torben Groos.

Eget beredskab mod traumatiske oplevelser

Da voldsomme hændelser også kan have voldsomme følelsesmæssige konsekvenser for brand- og beredskabsfolkene, har den operative afdeling i 2019 iværksat en uddannelse af en række lokale brandfolk i såkaldt Trauma Risk Management (TRiM).

” Det er en form for psykisk førstehjælp, som vores egne folk kan yde til kolleger, når de kommer tilbage på brandstationen efter en grim oplevelse – og inden en eventuel krisepsykolog bliver tilkaldt. Vi aktiverede TRiM-beredskabet i forbindelse med en tragisk færdselsulykke med to døde. Erfaringerne var gode, siger Torben Groos.

Storbrand, massenedbrud og spritnyt materiel

Når operativ chef Torben Groos kigger tilbage på indsatserne i 2019, er der et par stykker, der springer i øjnene:

En brand i et plastoplag i Tinglev, der kunne lugtes helt i Flensborg og som tog 3 dage og mindst 1200 m³ vand at slukke samt et kemikalieudkald i Tønder-området og diverse oversvømmelser på grund af regnskyll.

” Men en del af brandværnene har faktisk oplevet et lidt ”stille” år i 2019. Det skal vi selvfølgelig være glade for på borgernes vegne, siger Torben Groos.

Han fortæller, at værkstedet fik en hård start på 2019, da en række pumper brød sammen.

” Heldigvis havde værkstedet gemt nogle reservepumper og fik også repareret de nedbrudte pumper, siger Torben Groos.

På materielfronten kunne Tønder Frivillige Brandvæsen i 2019 glæde sig over en fabriksny autosprøjte, lige som flere brandværn har fået indfaset de effektive skæreslukkere.

På depotet har medarbejderne stadig skarpt fokus på arbejdsmiljøet, når de håndterer og rengør sodfyldte branduniformer og vasker røgdykkermasker så effektivt som muligt.

I 2019 vaskede depotet 2102 røgdykkermasker og fyldte 2116 trykløftsflasker.

Der er run på Uddannelsesafdelingen året rundt

Når en styrke på 950 frivillige brandfolk skal holdes ved lige, så kræver det både en jævn tilførsel af nyuddannede brandfolk og en del vedligeholdende og kompetenceudviklende uddannelse.

Det er Uddannelsesafdelingen, der har det overordnede ansvar og derfor er der run på den lille afdeling året rundt. Ofte på skæve tidspunkter som weekender og aftner, da det er her, de frivillige brandfolk kan deltage.

” Hvert år uddanner vi mellem 30 og 40 nye brandfolk til brandværnene i vores område - fordelt over 2 årlige hold. Vi skal ligeledes sikre, at alle 950 brandfolk hvert år kommer igennem de lovpligtige 12 årlige øvelser af i alt 24 timers varighed, forklarer teamleder Thomas Lund Sørensen om den største opgave i afdelingen.

Det betyder, at kalenderen med uddannelsesaktiviteter er fyldt godt op hele året.

Uddannelsesafdelingen afvikler ikke alle de små øvelser – det gør de frivillige brandværn selv. Men heldagsøvelserne bliver arrangeret og afviklet af uddannelsesafdelingens fastansatte og deltidsansatte medarbejdere.

950

FRIVILLIGE
BRANDMÆND
I SØNDERJYLLAND

30-40

NYE BRANDMÆND
UDDANNES
HVERT ÅR

12

LOVPLIGTIGE
ÅRLIGE ØVELSER
HVERT ÅR

Attraktive øvelsesforhold

” Til de store øvelser trækker vi på de rigtig gode øvelsesforhold, som vi kan benytte hos vores nabo, Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole. De har Danmarks største og bedste øvelsesområde – uden sammenligning. Vi har et rigtigt godt samarbejde med skolen, der gør, at vi kan lave nogle fede og meget virkelighedsnære øvelser. Det gør vores uddannelsesstilbud ret unikt og attraktivt for brandfolk at deltage i. Det sikrer en høj kvalitet på vores uddannelse, siger Thomas Lund Sørensen.

Som et led i det gode samarbejde servicerer Brand & Redning Sønderjylland Beredskabsstyrelsens Tekniske Skole med øvelsesoplæg til praktiske øvelser i den ”virkelige verden” for skolens indsatslederkursister.

” Det kan også være i form af brandmandskab, som indsatslederkursisterne skal indsætte rigtigt under øvelserne, siger Thomas Lund Sørensen.

Leverer lokationer til eksamensøvelser

” Vi ”leverer” også de lokationer, som indsatslederkursisterne skal øve sig på. Det kan være et rådhus eller et plejehjem, der skal evakueres eller en kompleks virksomhed med en høj risikoprofil. Det sikrer, at øvelserne bliver så realistiske for deltagerne som muligt. Vi udtænker scenarierne og afvikler øvelserne på lokationerne, hvor vi løbende giver kursisterne nogle nye hændelser at forholde sig til, siger Thomas Lund Sørensen.

Efter endt øvelse får kursisterne en tilbagemelding fra instruktørerne, på kurset hvordan de håndterede situationen, derudover giver en forebyggende medarbejder fra Brand & Redning Sønderjylland en tilbagemelding til virksomheden, på virksomhedens måde at håndterer den interne situation på.

Når brandmanden kommer før ambulancen

I 2019 har Uddannelsesafdelingen haft et nyt tema med i kompetenceudviklingen af egne brandfolk.

” Vi har kørt forløbet ”Håndtering af tilskadekomne” i forlængelse af gode dialoger med Region Syddanmark, der har ansvaret for den præhospitale indsats, siger Thomas Lund Sørensen.

For selv om ansvarsfordelingen på ulykkessteder er klar – tilskadekomne er det præhospitale beredskabs ansvar – så kan der opstå situationer, hvor brandfolkene er de første på ulykkesstedet. Her er det efterfølgende samarbejde med redderne altafgørende.

” I de situationer er det meget relevant at træne, hvad man kan gøre – eller ikke må gøre, inden ambulancen ankommer og hvordan man som brandmand samarbejder bedst muligt med læge og ambulancefolk, siger Thomas Lund Sørensen.

Nye kurser for virksomheder

Uddannelsesafdelingen har også en række eksternt rettede aktiviteter i form af kursusvirksomhed. Det er for eksempel kurser i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse for både offentlige og private virksomheder.

” I 2019 udviklede vi et skræddersyet koncept for Tønder Kommune: Brandmæssig uddannelse for plejecentre, siger Thomas Lund Sørensen.

Selve konceptet har fået god feedback fra kursisterne. Det bekræfter fagchef i Pleje & Omsorg i Tønder Kommune, Aase Koch. Her har omkring 300 medarbejdere fra kommunens plejecentre været igennem kurset:

” Vi er i forvejen meget opmærksomme på brandsikkerhed og har et godt samarbejde med Brand & Redning Sønderjylland. Men kurset har gjort, at medarbejderne har fået konkret erfaring med brandbekæmpelse og har fået endnu mere bevågenhed på området. Særlig de uanmeldte brandøvelser, hvor Brand & Redning Sønderjylland kom med en røgmaskine og simulerede brand var rigtig god læring, siger Aase Koch.

Forebyggelsesprojekter griber om sig

I Forebyggelse og Myndighedsteamet arbejder konstitueret teamleder Jesper Damm og hans kollegaer dagligt med at forebygge brande.

I 2019 har de rettet deres fokus i to forskellige retninger: Ud mod brandsikkerheden i plejkrævende borgeres hjem – og ned i mønstre og årsager til blinde alarmer.

” Det er lykkedes os at udbrede projektet Brandsikker Bolig. Det begyndte som et pilotprojekt i Tønder Kommune. I 2019 kom Aabenraa Kommune med om bord i projektet, siger Jesper Damm.

I projekt Brandsikker Bolig instrueres hjemmeplejen i de deltagende kommuner i at screene plejkrævende borgeres hjem for brandrisici og efterfølgende hjælpe borgeren med at nedbringe risikoen for brand. I visse tilfælde inddrages Brand & Redning Sønderjylland for at afhjælpe med forskellige særlige tiltag.

Det er fortsat et fokusområde for Forebyggelse og Myndighed at nedbringe antallet af blinde alarmer fra automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA). De blinde alarmer forstyrrer unødvendigt hverdagen hos virksomheder og institutioner, men også de brandmænd, der må forlade deres arbejde eller hjem for at køre til udrykning.

” Derfor har vi instrueret indsatslederne i at indsamle og indberette en række forskellige observationer til os, når de bliver kaldt ud og alarmerne er blind. På den måde opdager vi, hvis der er mønstre i alarmerne. Er der et mønster, er det ofte også muligt at forebygge alarmerne. Det gør vi sammen med den enkelte virksomhed, siger Jesper Damm.

Han nævner som eksempel et supermarked i Aabenraa, der inden for kort tid havde tre blinde alarmer.

” Det viste sig, at en enkelt af detektorerne i slagterafdelingen var en røgdetektor. Og den blev af og til udløst, når personalet gjorde rent med damp. Supermarkedet fik den skiftet til en termidetektor som i den øvrige del af slagterafdelingen, siger Jesper Damm.

Nye IT-systemer skal frigøre ressourcer

I den Administrative Stab har medarbejderne haft travlt med at gøre det administrative arbejde så nemt som muligt for kollegerne i de frivillige brandværn, ejerkommuner og i de øvrige afdelinger i Brand & Redning Sønderjylland.

Integration af indsatsindberetningerne i det fælles fagsystem C3, GDPR-opgaver og nyt lønsystem er opgaver, der har fyldt for de administrative medarbejdere i 2019.

Afdelingsleder for den Administrative Stab, Per Aagaard Juhl ser både IT-implementeringsopgaverne som en oplagt anledning til at give eksisterende arbejdsgange et servicetjek – og som en god investering.

” De ressourcer, vi har investeret i at implementere ny IT i 2019, skal over tid frigøre ressourcer i hele organisationen, så vi kan bruge vores samlede ressourcer bedre. Alt er ikke perfekt i vores fagsystem C3 endnu, men i det store og hele kører det godt. I 2020 fortsætter vi med at forbedre og integrere nye funktioner i systemet, siger Per Aagaard Juhl.

Kort over brandstationerne

Sådan ligger landet ude i den spidse ende

Vi har taget temperaturen på organisationen ude i den spidse ende hos de frivillige brandværn og Beredskabsforbundet.

Kim Christensen

Brandkaptajn i Aabenraa Frivillige Brandværn

Hvad husker du 2019 for?

- Jeg husker særligt den 19. juni, hvor vi officielt indviede vores Cobra-skæreslukker, da vi fik overrakt en donation på 250.000 kroner fra Trygfonden og den færdigopbyggede bil af borgmester Thomas Andresen. Det er et stykke specialmateriel, der kan skære igennem pansomerglas eller en tyk betonvæg og med metalgranulat dæmpe en bygningsbrand. Dermed kan røgdykkerne gå ind i et lukket rum uden at risikere liv og helbred, fordi Cobra-slukkeren er ekstremt effektiv til at dæmpe en brand via vandtåge. Vi har selv indsamlet alle de 500.000 kroner, som skæreslukkeren koster via fonde og virksomhedsdonationer. Brand & Redning Sønderjylland kom med det køretøj, som skulle bruges.

Hvad har været den største succes i 2019?

- Jeg er med i et kaptajnsudvalg, hvor vi arbejder med at lave en kaptajns håndbog. Det er et opslagsværk, der svarer på rigtig mange af de spørgsmål, man har som både ny og erfaren brandkaptajn. Det arbejde er vi kommet rigtig godt i gang med og det forventes færdigt i 2020.

Hvad har været den største udfordring i 2019?

- Det har været rekruttering af nye brandfolk. Vi er et brandværn i en stor by, hvor vi i højere grad mærker, at folk ikke har tid til at være frivillig brandmand eller prioriterer andre ting. For bare 5-6 år siden havde vi venteliste til at komme ind i brandværnet. Nu må vi ud at søge efter nye brandfolk.

Hvad har været den største læring i 2019?

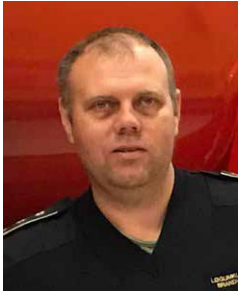
- I min optik har der været to ting: At rekrutteringskampagner som Bliv Brandmand og Et Liv i Uniform i september rent faktisk har virket. Det er lykkedes os at rekruttere et par nye folk herigennem. Til gengæld har det været tankevækkende at opleve, hvor svært det er blevet at få lokale virksomheder til at give deres ansatte, der er frivillige brandfolk, lov til at løbe til brand i arbejdstiden. Dejligt at Aabenraa Kommune går foran og giver deres ansatte lov i arbejdstiden.

Hvordan kan Aabenraa Frivillige Brandværn bidrage til en samlet oplevelse af sikkerhed og tryghed i Sønderjylland?

- Vi bidrager alle de steder, det er relevant. Det kan være at deltage i forskellige udvalg, hvor vi for eksempel deler viden om kemiberedskab, redning og risikobaseret dimensionering.

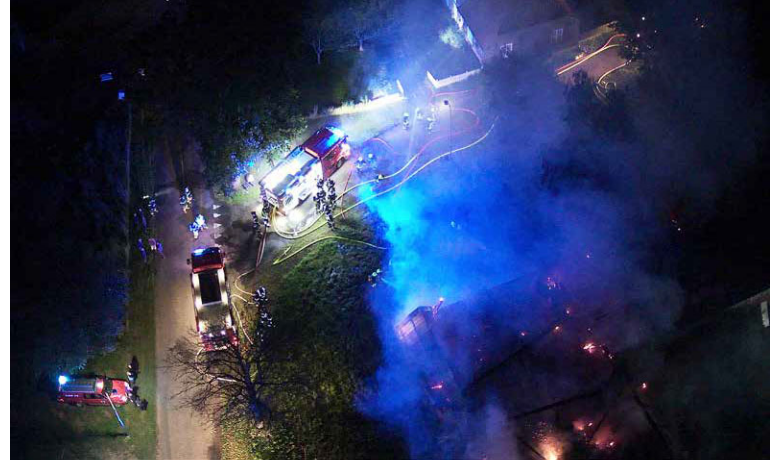
Hvordan bidrager jeres brandværn til det gode samarbejde?

- Ved at vi fremstår fælles. I Brand & Redning Sønderjylland er vi meget opmærksomme på, at vi ikke bliver opfattet som en storebror, der skygger for andre brandværn. Vi samarbejder allerede med naboværn om samkørsel til indsatser i vores eget område. Med et faldende antal brande generelt tror jeg, det er vigtigt at finde en rød tråd, så de mindre værn kommer med til flere udrykninger. Det er med til at skabe motivationen for at være frivillig brandmand, at man kommer med ud til brand og derved får brugt den lærdom, man har.

Hildor Knudsen

Brandkaptajn
i Løgumkloster Frivillige
Brandværn

Hvad husker du 2019 for?

- Vi havde flere store brande. Blandt andet den påsatte brand i den gamle møllekro i midtbyen i Løgumkloster. Her måtte vi bruge stiger til at redde folk i bygningen ud ad vinduerne.

Hvad har været den største succes i 2019?

- Vi har fået mange nye frivillige i 2019. 5-6 unge mænd, hvoraf de fleste allerede er blevet færdiguddannede som brandmænd. Det er via vores indsats på Facebook, at vi er lykkedes med at rekruttere så mange nye frivillige. Vores vicekaptajn publicerer opslag på Facebook og vi sørger for at have en god, løbende synlighed. Både fra vores indsatser, men også når vi er ude til diverse arrangementer. Det virker altså.

Hvad har været den største udfordring i 2019?

- Det er nok at søge fonde og få støtte til de ting, vi ønsker os. For eksempel vil vi gerne samle midler ind til, at vi kan renovere vores samlingsstue på brandstationen. Vi er mange håndværkere, men materialerne koster jo en del. Vi oplever velvilje fra lokale fonde, men det er svært for os at få hul gennem til de større fonde.

Hvad har været den største læring i 2019?

- Det var nok, da vi var ude at øve med vores tunge frigørelsesværktøj på Beredskabsstyrelsens øveområde i Tinglev. Vi er tre værn under Brand & Redning Sønderjylland, der har det tunge grej. Det var lærerigt at øve med de to andre værn og få lov til at klippe i lastbiler, busser og togvogne.

Hvordan kan Løgumkloster Frivillige Brandværn bidrage til en samlet oplevelse af sikkerhed og tryghed i Sønderjylland?

- Det gør vi ved at stille op med mandskab, når der er brug for det. Vi kan stille en del mandskab ganske hurtigt og vi har en af de hurtigste responstider i Sønderjylland.

Hvordan bidrager jeres brandværn til det gode samarbejde?

- Vi hjælper til hvor vi kan. Jeg synes i forvejen, at der eksisterer et rigtigt godt samarbejde mellem os og hovedkontoret i Tinglev. Der er en rigtig god, gensidig tillid, hvor vi stoler på hinanden og hjælper hinanden.

Vi har førhen rekrutteret landmænd fra omkringliggende landbrug, men dem er der også blevet færre af. I 2019 har vi også haft den udfordring, at de mange, længerevarende brande har trukket en del mandtimer, som brandfolkene "skylder" hos deres arbejdsgivere.

Hvad har været den største læring i 2019?

- Vi lærer hele tiden noget nyt, uanset om det er på indsatser eller til øvelser. Det kan være små ting eller vigtige detaljer, som det ikke er til at sige, hvornår vi får brug for.

Hvordan kan Moltrup Frivillige Brandværn bidrage til en samlet oplevelse af sikkerhed og tryghed i Sønderjylland?

- Det gør vi ved løbende at vedligeholde vores uddannelse og altid optræde professionelt og med en positiv indgangsvinkel, når vi er ude.

Søren Christensen

*Brandkaptajn i Moltrup
Frivillige Brandværn*

Hvad husker du 2019 for?

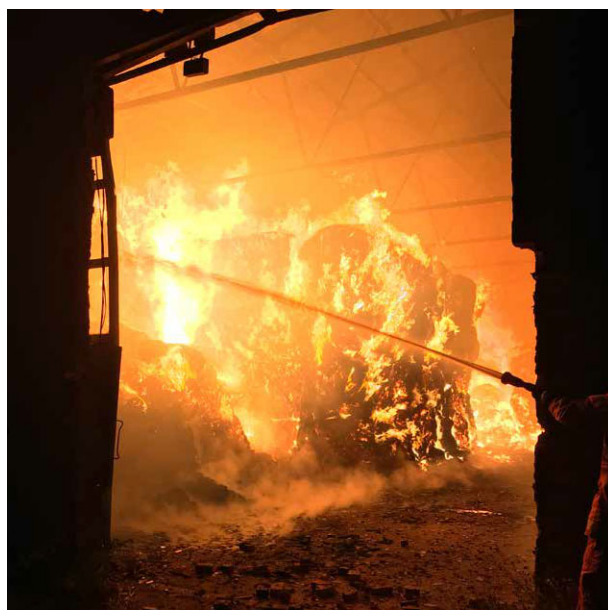
- Vi havde et travlt, men godt og lærerigt år med flere større brande af længere varighed.

Hvad har været den største succes i 2019?

- Jeg kan ikke fremhæve en enkeltstående succes, men vi evaluerer hver eneste af vores indsatser, for at blive klogere på, om der er noget, vi kan lære af. På den måde arbejder vi hele tiden så professionelt som overhovedet muligt.

Hvad har været den største udfordring i 2019?

- Det er rekrutteringen af nyt mandskab – særligt til at dække dagtimerne. Det er blevet sværere i de senere år, da virksomhederne ikke er så tilbøjelige til at give deres ansatte fri til brand. Der er også blevet færre virksomheder tæt på vores brandstation.

Hvordan bidrager jeres brandværn til det gode samarbejde?

- Det gør vi ved at spille ind med vores erfaringer fra indsatser. Vi har motorvejen som en del af vores område og har derfor en del erfaring, vi kan spille ind med, blandt andet frigørelse. Vi sørger for at være synlige og behjælpelige i diverse udvalg og vi har noget IT-ekspertise i vores brandværn, som vi også spiller ind med.

Marianne Kjær

*Regionsleder
i Beredskabsforbundet
i Region Syddanmark*

Hvad husker du 2019 for?

- Det har været et travlt år for vores frivillige organisation. Vi har lavet rammeaftale med Forsvarsministeriet og fået nyt visuelt design. Jeg hæfter mig også ved, at vi har lavet en god samarbejdsaftale med Brand & Redning Sønderjylland. Vi ved præcis, hvor vi har hinanden og hvad vi kan bruge hinanden til. De frivillige fra Beredskabsforbundet bliver kontaktet, når Brand & Redning Sønderjylland har brug for mad til indsatser eller efterslukning og betjening af pumper.

Hvad har været den største succesoplevelse for Beredskabsforbundet i 2019?

- Det er det gode samarbejde med Brand & Redning Sønderjylland. Vi har i Beredskabsforbundet nedsat et koordinationsudvalg, som består af kreds-, og vicekredslederne fra alle tre kredse. Og så har alle frivillige valgt en formand, som så er talsmand mellem Beredskabsforbundet og Beredskabet. Det betyder, at alle får den samme info. Derudover deltager Brand & Redning Sønderjylland også gerne med en repræsentant på nogle af vores møder.

Hvad har været jeres største udfordring i 2019?

- Det er at få rekrutteret frivillige nok. Sønderjylland er jo ganske særlig med sine frivillige værn. Der er mange andre steder end Beredskabsforbundet at gå hen, hvis man gerne vil lægge en frivillig indsats i beredskabet i Sønderjylland. Det er svært at være frivillig begge steder, men måske kunne vi rekruttere nogle af hustruerne til de mange mænd, der er frivillige brandmænd i Sønderjylland? Det kunne da være dejligt.

Hvad har været den største læring for jeres organisation?

- Det er vigtigheden i, at vi fungerer godt sammen med Brand & Redning Sønderjylland. At god kommunikation og godt samarbejde er alfa og omega.

Hvordan kan Beredskabsforbundet bidrage til en samlet oplevelse af sikkerhed og tryghed i Sønderjylland?

- Det kan vi ved at fortsætte, som vi gør nu. Vi har nået målene i vores resultatkontrakt om at tilbyde gratis befolkningskurser og uddanne et vist antal Robuste Borgere som en del af Borgerberedskabet. Vi kigger også på vores samarbejdsaftale med Brand & Redning Sønderjylland og byder os til, hvis vi kan se, at der er opgaver, vi kan løse uden at tage opgaver fra de frivillige brandværn.

Hvordan bidrager Beredskabsforbundet til det gode samarbejde?

- Det gør vi ved at være lydhøre og spille hinanden gode.

Beredskabsbarriererne forsvinder én efter én

Interreg

Deutschland - Danmark

www.112interreg.eu

EUROPEAN UNION

Som koordinator for Interreg-projektet Beredskab Uden Grænser 2.0 har Kenneth Achner et ønskescenario: At trafikken og den gensidige rekvirering af brandbiler, ambulancer, lægebiler og forureningsberedskab flyder fuldstændig gnidningsfrit over den dansk-tyske landegrænse, når projektet udløber i midten 2021.

Og med de resultater, som projektet har opnået i de år, det har kørt, er det måske slet ikke uopnåeligt. I 2019 har Interreg-projektet således fået fjernet endnu en stor barriere:

” På det præhospitale område har vi fået landet en samarbejdsaftale mellem de aktører

på hver side af grænsen, der har ansvaret for de præhospitale indsatser. Det betyder, at begge lande lokalt kan rekvirere nabolandets ambulancer til ulykker og til udrykningskørsel med patienterne videre til nærmeste hospital uanset hvilket land, det ligger i, forklarer Interreg-koordinator Kenneth Achner.

Låner ”hen over hækken”

Tidligere har international assistance også været mulig, men det nye i aftalen er, at rekvireringen foregår helt lokalt.

” Det svarer lidt til, man helt ubureaukratisk låner naboens hæksaks hen over hækken uden at skulle spørge byens borgmester, om han vil spørge nabobyens borgmester, om du må låne hæksaksen af din nabo, siger Kenneth Achner.

Parterne i den grænseoverskridende, præhospitale samarbejdsaftale er Region Syddanmark, Kreis Nordfriesland, Kreis Schleswig-Flensburg og Stadt Flensburg.

Digital integration af vagtcentraler

Næste barriere som står for fald, er kommunikationsbarrieren mellem danske og tyske vagtcentraler.

Hidtil har computersystemerne ikke kunnet tale sammen, så man har været nødt til at have separate computere stillet op på vagtcentralerne på begge side af grænsen. Udelukkende til den gensidige rekvirering af nabolandets beredskab.

” Det er der flere fejlkilder forbundet med, når det er fritekst, der skal oversættes fra tysk til dansk og omvendt, forklarer Kenneth Achner.

”Søredning” blev til ”badeværelse”

Han giver et eksempel på en dansk rekvisition af det tyske beredskab, hvor friteksten blev kørt igennem Google Translate. Det resulterede i, at en tysk ambulance rykkede ud til en hændelse ved Flensborg Fjord og spurgte til ”ulykken i badeværelset”.

Forvirringen var kortvarigt stor, inden det viste sig, at rekvisitionen handlede om søredningsassistance til en båd i havsnød på Flensborg Fjord.

” Den slags fejlkilder undgår vi, når det bliver digitale koder, der flyder mellem systemerne og ikke fritekst, der skal oversættes, siger Kenneth Achner, der forventer, at de danske og tyske vagtcentraler kommer til at tale samme digitale sprog i april 2020.

Selv om de grænseoverskridende beredskabsbarrierer forsvinder én efter én, er der dog stadig knaster, der ikke er løst endnu, fortæller Kenneth Achner.

Radiokommunikationen på det såkaldte Tetrinet er endnu ikke blevet koblet sammen, så danske brandbiler kan kommunikere med tyske ambulancer, når de er under udrykning til samme ulykkessted.

Stor øvelse på tanklager

Kenneth Achner og hans tyske kollega i projektet Harald Siemen har i 2019 arrangeret en stor øvelse, hvor netop de grænseoverskridende assistancer spiller en stor rolle.

” I november afviklede vi en stor øvelse på Dan-Balts Tanklager i Aabenraa. Her var scenariet et stort udslip af farlige væsker, hvor der var brug for materiel og mandskab til forureningsbekæmpelse fra begge lande, siger Kenneth Achner.

I alt var 165 deltagere fra Brand & Redning Sønderjylland, Beredskabsstyrelsen Sydjylland, Sønderborg Brand & Redning, Fighter Wing Skrydstrup, Technisches Hilfswerk og flere forskellige Feuerwehr fra Tyskland aktiveret under øvelsen.

Brigadechef i Beredskabsstyrelsen: - Vi skaber værdi for hinanden, når vi samarbejder

Det gængse billede af brandvæsenernes samarbejde med det statslige redningsberedskab er, at Beredskabsstyrelsen rykker ud, når indsatserne kræver mere kapacitet, specialmateriel og manpower end de kommunale beredskaber kan levere.

Sådan er det stadig, men der ligger mange andre samarbejdsrelationer mellem Beredskabsstyrelsen og de kommunale beredskaber, der er mindst lige så afgørende for det samlede beredskab i Danmark. Det mener Allan Kirk Jensen. Han er brigadechef for Beredskabsstyrelsen Sydjylland i Haderslev og dermed en vigtig samarbejdspartner for Brand & Redning Sønderjylland.

” Når vi skal samarbejde med brandfolk fra Brand & Redning Sønderjylland på en konkret, skarp indsats, så er det afgørende, at mandskaberne kender hinanden og er trygge i hinandens selskab. At vi ved, hvad vi hver især kan og råder over. Her er relationer alfa og omega. Det får samarbejdet til at glide bedre på alle niveauer, siger Allan Kirk Jensen.

Derfor lægger han også stor vægt på, at han selv og officerer og værnepligtige i Beredskabsstyrelsen

Sydjylland opbygger og plejer relationerne til de kommunale beredskaber i hverdagen og i ”fredstid”, så alle parter lynhurtigt kan fungere som en vel-smurt maskine, når det bliver alvor.

” Vi bygger relationer op, når vi deltager i fælles øvelser. For eksempel deltog vi i en stor, fælles oversvømmelsesøvelse i Tønder, hvor dét at vi fik set hinandens udstyr og havde tid til at ”sparke dæk” måske havde lige så stor værdi, som selve indholdet i øvelsen, siger Allan Kirk Jensen.

Værdiskabelsen går begge veje

Han peger på, at det er lærerigt for de værnepligtige i Beredskabsstyrelsen at arbejde sammen med brandfolk fra for eksempel Brand & Redning Sønderjylland.

” Vores værnepligtige har et meget højt uddannelsesniveau, men de er kun i tjeneste i 9 måneder. Her giver det værdi for dem at arbejde sammen med erfarne brandfolk, som måske har været brandmand

i 20-30 år. Omvendt stiller vi vores virkelighedsnære øvelsesfaciliteter til rådighed for Brand & Redning Sønderjylland og giver brandfolkene mulighed for at arbejde sammen med værnepligtige, der har den nyeste viden på alle områder helt present. På den måde har vi stor glæde af vores fælles øvelser, siger Allan Kirk Jensen.

Fælles evaluering af skarpe indsatser

Når øvelse bliver til virkelighed og situationen bliver skarp og alvorlig, skal samarbejdet fra øvelserne stå sin prøve.

I de seneste par år har Beredskabsstyrelsen Syddjylland blandt andet assisteret Brand & Redning Sønderjylland i forbindelse med stormfloden ved Aabenraa Havn og Kelstrup Strand i januar 2017, industribranden i et plastoplag i Tinglev i april 2019 og olieforureningen ved Enstedværket i januar 2020, hvor Beredskabsstyrelsens nye lægtvandsfartøjer til inddæmning og opsamling af olieforurening fik deres ilddåb.

Efter hver hændelse udveksler Beredskabsstyrelsen Syddjylland altid viden og erfaring med øvrige deltagende parter i indsatsen.

” Det gør vi for at få læring og overblik og spotte nye tendenser og mønstre i hændelserne. For hændelsestyperne ændrer sig og vi skal løbende justere vores beredskab, så vi har det rette materiel, den rette uddannelse og den rette logistik til at imødegå dem, siger Allan Kirk Jensen.

Han nævner de senere års klimahændelser med stormflod og oversvømmelser, men også migrantkrisen i 2015 med flygtninge på motorvejen og virusudbrud som eksempler på nye typer af hændelser, som beredskabet skal kunne håndtere.

” Her bliver det internationale samarbejde om beredskab og krisestyring endnu mere vigtigt, for den slags hændelser er ligeglade med landegrænser. Her har vi et godt samarbejde med vores tilsvarende partnere i Tyskland og med Brand & Redning Sønderjylland, der har rigtig godt fat i det grænsenære beredskabssamarbejde, siger Allan Kirk Jensen.

FAKTA 1 Det statslige redningsberedskab

Statens beredskab blev oprettet i 1938 under navnet Statens Civile Luftværn. Gennem tiden har beredskabet også heddet Civilforsvaret, Beredskabskorpset og nu Beredskabsstyrelsen.

Beredskabsstyrelsen råder blandt andet over store pumpekapaciteter, supplerende brand-, og redningskøretøjer, diverse specialmateriel til bekæmpelse af olieforurening og kemiheld. Og vigtigst af alt: Store mandskabsstyrker, der kan indsættes.

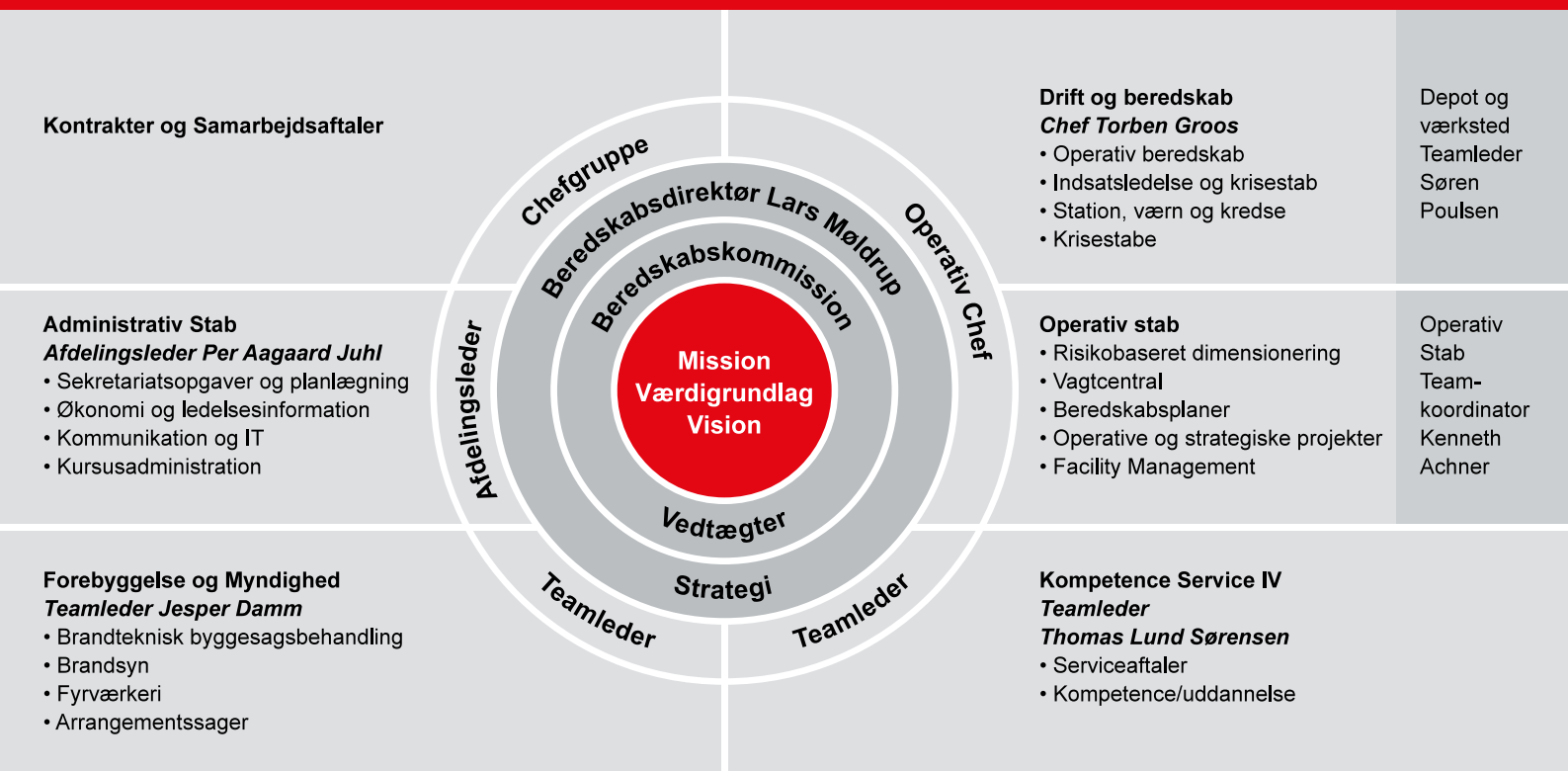
Beredskabsstyrelsen kan tilkaldes af indsatsledere fra de kommunale brandberedskaber, politiet, sundhedsberedskabet og andre myndigheder med beredskabsansvar.

FAKTA 2 Fordele ved indkøb og udbud

Beredskabsstyrelsen Syddjylland servicere ikke blot de kommunale beredskaber og frivillige brandværn med assistance, når indsatslederen ringer efter dem.

Beredskabsstyrelsen er en del af Forsvarsministeriets koncern. Det betyder, at Brand & Redning Sønderjylland og de øvrige kommunale beredskaber via Beredskabsstyrelsen kan benytte sig af Forsvarsministeriets indkøbsaftaler, når de for eksempel skal indkøbe nye køretøjer. Her er udbudskravet allerede løftet og de enkelte beredskaber skal således ikke bruge tid og ressourcer på at lave udbudsprocesser.

Organisation

Frivillige værn og stationer Samarbejdsaftaler og kontrakter

I Brand & Redning Sønderjylland er vi organiseret ud fra 4 kerneområder understøttet af 2 stabe, som alle, hver for sig og på tværs af hinanden, bidrager til at spille sammen med frivillige, borgere, kommuner, erhvervs- og foreninger. Ved at organisere os således, tilstræber vi at gøre op med strukturer og mønstre, som gør det bøvlet at samarbejde og yde en god og sammenhængende service.

Kort og godt om Brand & Redning Sønderjylland

Brand & Redning Sønderjylland er et § 60-selskab ejet af Haderslev, Tønder og Aabenraa kommuner. Selskabet blev etableret den 1. januar 2016 og er en fusion af de kommunale beredskaber i de tre kommuner.

Brand & Redning Sønderjyllands opgaver er:

- Brandslukning, redning, miljøindsatser og søredning
- Uddannelse af brandfolk
- Kurser i førstehjælp og elementær brandbekæmpelse
- Forplejning og indkvartering af evakuerede og nødstedte
- Brandteknisk byggesagsbehandling
- Brandsyn af skoler, institutioner, koncert- og forlystelsessteder, brandfarlige virksomheder m.v.
- Tilladelser til afholdelse af særlige arrangementer

Brand & Redning Sønderjylland dækker et areal på 2922 kvadratkilometer og servicere 152.880 borgere i landsdelen.

Brand & Redning Sønderjylland består af cirka 25 medarbejdere med beredskabsfaglig, administrativ og ledelsesmæssig baggrund.

Brand & Redning Sønderjylland har slukningsaftaler med 28 frivillige brandværn i landsdelen og 4 Falck-stationer. Det bringer det samlede antal brandfolk, som står til rådighed for Brand & Redning Sønderjylland op på 950.

Brand & Redning Sønderjylland servicere de 28 brandstationer med køretøjer, materiel og mundering, som de frivillige brandværn benytter.

Brand & Redning Sønderjylland

Højskolevej 1

6360 Tinglev

Tlf. 7376 6666

beredskab@brsj.dk

brsj.dk